

veau voor grote politieke beroering in Parijs en Den Haag.

De onrust was niet voor niets. Janaillac waarschuwde tijdens de vergadering in het Parijse zakendistrict La Defense dat Air France-KLM in de grootste crisis uit zijn geschiedenis zit en snel aan concurrentiekracht moet winnen om niet verder achterop te raken bij andere Europese maatschappijen zoals British Airways en Lufthansa. Deze bedrijven hebben een veel hogere omzet en weten een veel hogere marge dan Air France-KLM te bewerkstelligen. Ook vindt de terugtrekkende topman dat de interne structuur van Air France-KLM moet worden versimpeld en dat de top-down cultuur binnen de onderneming moet veranderen. "We zijn niet meer in een positie om meer tijd te verspillen en twijfel te zaaien bij onze klanten en aandeelhouders", waarschuwde Janaillac. Volgens de oud-ceo is de toekomst van Air France-KLM in gevaar gekomen door de stakingen van het personeel, die al tot zo'n 400 miljoen euro schade hebben geleid. De aandelenkoers kelderde over 2017-2018 met 42 procent.

De Nederlandse KLM-topman Pieter Elbers werd tijdens de vergadering benoemd in het dagelijks bestuur. Het nieuwe managementteam, waarvan Elbers deel gaat uitmaken, valt onder de leiding van de tijdelijke bestuursvoorzitter Anne-Marie Couderc. Het nieuwe bestuur past voorsnog de strategie niet aan, maar moet de taken herverdelen en de rust in het bedrijf proberen te herstellen.

European Investors richtte zich in de vragenronde specifiek op het aftreden van Janaillac en de onrust binnen het concern. Uit de antwoorden op de vragen bleek dat Janaillac het bestuur inderdaad vooraf informeerde over zijn besluit om af te treden als het referendum verkeerd zou uitvallen. Daardoor rijst de vraag of de commissarissen van Air France-KLM niet te veel risico hebben genomen op een bijna onbestuurbare onderneming indien het referendum tot een afwijzing zou hebben geleid.

**VEEL
AANDEELHOUDERS
DEUTSCHE BANK
ZIJN HET VERTROU-
WEN IN DE
VOORZITTER EN
DE TOP VAN DE
ONDERNEMING
VOLLEDIG KWIJT**

**VOLKSWAGEN
STREEFT ERNAAR
3 MILJOEN
ELEKTRISCHE
AUTO'S PER JAAR
TE VERKOPEN
VANAF 2025**

**VOLKSWAGEN – BERLIJN
DE GROOTSTE AUTOPRODUCENT TER
WERELD TORST EEN ZWARE ERFENIS**

Volkswagen probeert met alle macht de pijnlijke periode rondom het dieselschandaal te verwerken. Nieuwe ceo Herbert Driess, de vervanger van Matthias Müller, hoopt de onderneming richting een meer open bedrijfscultuur te sturen. Een cultuur die oprecht-heid, eerlijkheid en medewerkers-betrokkenheid niet onderdrukt maar juist belooft. Om deze reden worden de klokkenluidersproce-dures uitgebreid en wordt de *compliance check* geïntensiveerd.

De winstcijfers van Volkswagen leden opvallend genoeg niet onder het dieselschandaal. De operationele winst bedroeg 17 miljard dollar en verkoopinkomsten stegen naar 230 miljard dollar over 2017. Ceo Driess ziet wel verschillende disruptieve krachten in de markt, zoals de opkomst van elektrische auto's, het *autonomous driving*, *digital networking* waarbij de auto onderdeel wordt van alle apparaten die mensen in hun leven gebruiken en delen. Het steeds uitgebreider verbod op dieselmotoren versterkt de trend naar elektrisch rijden.

"Openheid is nodig om de interne problemen op te lossen,

maar ook om succesvol de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen. Technologische verandering zal veel van ons vragen en er zijn massieve investeringen nodig. De druk om ons aan te passen is enorm. Wij streven ernaar 3 miljoen elektrische auto's per jaar te verkopen vanaf 2025.", aldus topman Driess op vragen van European Investors naar de investeringen en doelstellingen van Volkswagen.

Ondertussen hangen de grote rechtszaken in Europa en de Verenigde Staten als een donkere wolk boven de onderneming. Kritiek van Europese aandeelhouders blijft erop gericht dat de autoproducent in Amerika wel compensatie aanbiedt aan autobezitters en kapitaalverschaffer, maar in Europa geen duimbreed toegeeft. De stevig opgelopen beurskoers en de bijna verdubbeling van het dividend in 2018 stemden aandeelhouders echter wel tevreden. De boosheid en afkeuring die in 2016 en 2017 de boventoon voerden bij de opmerkingen van aandeelhouders is daardoor verdwenen.

DUITSLAND

De bijna apathische houding van menig bestuurder is tekenend voor de gang van zaken bij Duitse aandeelhoudersvergaderingen. Omdat de regelgeving voorschrijft dat iedere aandeelhouder die dat wenst de gelegenheid moet hebben het bestuur en de commissarissen toe te spreken en iedere vraag die gesteld wordt moet worden beantwoord, duren sommige aandeelhoudersvergaderingen bijna de gehele dag. De vergaderingen bij Bayer en Deutsche Bank gingen tot laat in de avond door.